

مراقبت از نوزاد نارس

نوزاد نارس به نوزادی گفته میشود که قبل از ۳۷ هفته کامل بارداری متولد گردد و این با نوزاد کم وزن که با وزن کمتر از ۲۵۰۰ گرم متولد میشود متفاوت است.

۱- علل تولد نوزاد نارس

در حاملگی های چند قلبویی، مادرانی که در سن پائین باردار می شوند، مادران میانسال، وضعیت اقتصادی پائین، مادرانی که مراقبتهای دوران بارداری را انجام نداده اند، عفونتهای واژینال، عفونت دستگاه ادراری، فشار خون بالای مادر، جدا شدن جفت و پارگی کیسه آب مادر، احتمال تولد نوزاد نارس را افزایش می دهد.

۲- پیشگیری از تولد نوزاد نارس

بهترین راه مراقبتهای دوران بارداری و حفظ تغذیه مناسب برای مادر و خودداری از مصرف مواد مخدر و الکل توسط مادر

۳- مراقبت از نوزاد نارس

این نوزادان بعلت نارس بودن اعضای داخلی بدن، مشکلات تنفسی و گوارشی در بخش مراقبتهای ویژه نوزادان بستری می شوند و اکثر آنها نیاز به درمان های تکمیلی نظیر تزریق سورونتا، استفاده از دستگاه کمک تنفسی و تزریق آنتی بیوتیک دارند.

مراقبت از نوزاد نارس

مرکز پزشکی آموزشی و درمانی آیت ا... طالقانی

نوبت بازنگری: دوم
تاریخ تصویب: ۹۶/۰۲/۰۲
شماره سند: PF-NW-02

-در طول مدت بستری نوزاد در بیمارستان، والدین به خصوص مادر باید به صورت منظم در بخش حضور یابد.

-در ابتدا شروع تغذیه با شیر مادر، شیر در حجم های کم و اغلب با لوله معده داده می شود. از آنجا که شیر مادر برای نوزاد نارس ارجح است بایستی مادر شیر خود را دوشیده و شیر با ظروف تمیز در دار و با قرار دادن یخ در اطراف شیر به بیمارستان حمل شود.

- نام نوزاد و تاریخ تهیه شیر با برچسب روی ظرف شیر درج شود.

- هنگام ورود به بخش والدین بایستی دستهای خود را با مایع مخصوص به مدت دو دقیقه بشویند.

- با حضور مادر در بخش بایستی قسمتی از مراقبت نوزاد بعهده مادر باشد. نوزاد را در آغوش بگیرد، نوازش کند با او صحبت کند و تدریجا تغذیه شیر خوار را شخصا انجام دهد.

وقتی حجم شیر افزایش یافت بنا به دستور پزشک مکیدن با سینه مادر تمرین می شود.

-زمان ترخیص نوزاد را پزشک مشخص می کند، اگر وزن نوزاد به حدود ۱۸۰۰-۱۷۰۰ گرم برسد و سرم آنتی بیوتیک قطع شود و نوزاد حجمکافی شیر را با مکیدن دریافت کند آماده ترخیص است.

اولین معاینه ۲-۱ روز پس از ترخیص صورت می گیرد. مراجعات بعدی هر هفته یکبار است تا زمانی که وزن نوزاد به ۲۵۰۰-۲۰۰۰ گرم برسد. بعد از آن مراجعات دو هفته یکبار و سپس ماهیانه می باشد، در هر زمانی بعد از ترخیص اگر نوزاد بد حال شود، تب، شیر نخوردن، مکیدن ضعیف، استفراغ های مکرر، بی حالی یا تشنج و ... بایستی سریعاً به پزشک اطفال مراجعه شود.

درجه حرارت مناسب اتاق ۲۷-۲۵ درجه سانتی گراد است. از قرار دادن نوزاد در کنار بخاری، شوفاژ، رادیاتور، جریان باد کولر یا پنکه و یا تابش مستقیم آفتاب پرهیز شود. برای گرم نگه داشتن نوزاد نارس پوشاندن کلاه، جوراب و دستکش در روزها و هفته های اول بعد از ترخیص، به خصوص در فصول سرد سال توصیه می شود.

- تداوم تغذیه با شیر مادر بر حسب میل نوزاد لازم است. در صورت خواب بودن نوزاد بیشتر از ۴-۳ ساعت احتمال کاهش قند خون وجود دارد. پس میتوان نوزاد را بدون نگرانی از بد خواب شدن بیدار نمود. پس از تغذیه بایستی از نوزاد باد گلو گرفت و او را به پهلو راست خواباند و هرگز نباید نوزاد را روی شکم یا دمر خوابانده. استفاده از آب، آب قند، سرشیشه و پستانک ممنوع است و در صورت نیاز به

تغذیه مصنوعی باید از فنجانک مخصوص استفاده نمود.

- نوزادان نارس با سن حاملگی کمتر از ۳۴ و وزن کمتر از ۲ کیلوگرم در معرض خونریزی داخل بطن های مغزی هستند لذا سونوگرافی های متعدد در بخش نوزادان و بعد از ترخیص توصیه می شود.

- نوزادان نارس با سن حاملگی کمتر از ۳۴ هفته و وزن کمتر از ۲ کیلو گرم و تمامی نوزادان نارس که سابقه دریافت اکسیژن و تهویه مکانیکی دارند در معرض خطر بیماری نارسی شبکیه چشم قرار دارند لذا باید ۴ هفته بعد از تولد توسط فوق تخصص شبکیه چشم معاینه شوند. ROP

این نوزادان در معرض مشکلات شنوایی هستند و بایستی مورد ارزیابی شنوایی در ۳-۱ ماهگی قرار گیرند.

**نوزادان نارس مستعد در رفتگی تکاملی
مفاصل لکن هستند بنابراین حدود یک
ماهگی سونوگرافی از مفاصل لکن توصیه
می شود.**

- در نوزادان نارس اگر سن بیشتر از ۶ ماه باشد در شروع فصل پائیز تزریق واکسن آنفولانزا توصیه می شود

- از بوسیدن سر و صورت نوزاد و یا حضور نوزاد در مکانهای پر از ازدحام باید اجتناب شود. از قرار گرفتن در معرض هوای آلوده به ویژه دود سیگار نیز باید پرهیز گردد.

منابع :

۱. درسنامه احیاء نوزاد چاپ دوم زمستان ۸۸ - ترجمه از کتاب دنیاکل جان (م. حیدرزاد)
۲. کات دین کل جان، مراقبت های تخصصی نوزادان، تابستان ۹۱، چاپ اول، ناشر شرکت ایده پردازان فن و هنر